

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Conclusio affirmativa statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

intellectum. Duas autem solum circa hunc actum tractat D. Thomas quaestiones, quas articulis sequentibus resolvemus.

ARTICULVS PRIMVS.

An exterior fidei confessio sit actus elicited à fide, vel duntaxat imperatus?

Valentia hic quaest. 3. puncto 1. negat exteriorem fidei confessionem esse actum ab ea elicited: dicit tamen censer actum illius virtutis, quia habet laudem ex objecto formali illius, & in illud tanquam in finem ordinatur. Huic sententiae faver Suarez lib. 2. de religione cap. 3. ubi docet nullum dari actum virtutis, ab ea elicited, extra subjectum in quo est.

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico tamen: Exterior fidei confessio à virtute fidei elicited, & non solum imperatur.

Probatur primò ex D. Thoma hic art. 1. in corp. ubi sic habet: *Sicut conceptus interior eorum quae sunt fidei, est propriè fidei actus, ita & exterior confessio*: Sed hoc esset falsum, si actus externus fidei esset tantum ab illa imperatus, & non procederet efficienter ab habitu fidei, sicut actus interior: Ergo &c. Clariùs adhuc in resp. ad 3. loquitur S. Doctor pro nostra conclusione, ait enim: *Fides interior mediante dilectione causat omnes exteriores actus virtutum, medianibus aliis virtutibus, imperando, non elicited; sed confessionem producit tanquam proprium actum, nulla alia virtute mediante*. Ex quibus sic argumentor: Si externa fidei confessio non elicideretur ab ea, sed tantum imperaretur, illam non produceret fides, nisi mediante alia virtute, à qua nimirum elicited procederet, ut constat: Sed ex D. Thoma in verbis citatis, externam fidei confessionem producit fides ipsa, nulla alia virtute mediante: Ergo illam elicited, & non solum imperat.

Probatur secundò ratione, quam S. Doctor ibidem infinuat: Actus imperatus ab aliqua virtute, nunquam habet per se ordinari ad objectum & finem talis virtutis, sed per accideas tantum, & ex intentione alterius, ut patet in actu iustitiae, aut fortitudinis, à charitate imperato: Sed confessio exterior fidei per se & ex natura sua ordinatur ad finem & objectum fidei; nam exterior locutio per se ordinatur ad idem objectum, & eundem fidem, ad quem ordinatur interior locutio vel conceptus: *Exterior enim locutio* (inquit S. Doctor) *ordinatur ad significandum id quod in corde concipitur*: Ergo exterior fidei confessio est actus ab ea elicited, & non solum imperatus.

Confirmatur: Exterior fidei confessio est ex inclinatione talis virtutis, quae primariò inclinatur ad assentiendum credibilibus, & secundariò ad exteriùs profitendum & significandum talem assensum: At nullus actus ab aliqua virtute imperatus habet esse ex inclinatione ipsius, sed tantum ex inclinatione à qua elicited: Ergo &c.

Probatur tertio conclusio, & simul praecipuum Adversariorum fundamentum convellitur: Si quid obstatet ne exterior fidei confessio elicideretur à fide, esset quia est actus alterius potentiae ab ea

in qua residet fides; haec enim in intellectu residet, illa verò ab ore & lingua procedit, juxta illud Apostoli ad Roman. 10. *Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem*: Sed hoc non obstat: Ergo praecipuum Adversariorum fundamentum corrui. Major patet: Minor probatur primò ex D. Thoma in 4. dist. 15. quaest. 4. art. 1. quaestiuic. 2. in fine corporis, ubi dicit expresse, quod oratio est actus latræ elicited, non obstante quod latræ sit virtus existens in voluntate, non verò in ratione, cujus actus est oratio. Et dist. 17. quaest. 3. art. 2. quaestiuic. 3. docet quod confessio peccatorum pertinet elicited ad penitentiam, & confessio beneficiorum Dei ad laudem, & tamen constat has confessiones fieri ore seu lingua, quae est alia potentia ab ea in qua residet penitentia & religio: Ergo similiter, licet fides sit virtus existens in intellectu, non verò in potentia exteriori, cujus actus est exterior fidei protestatio, elicited tamen iste actus erit à fide.

Confirmatur ex Cajetano infra quaest. 31. art. 4. ubi sic discurre: *Virtuti attribuntur ut proprii actus, non solum si ejusdem sint potentiae, in qua est habitus virtutis, sed etiam aliarum potentiarum, dummodo non per aliam virtutem eos eliciant, ut patet in actibus iustitiae, temperantiae, & oppositorum vitiorum: iustitiae siquidem proprius actus est, non solum velle reddere cuique suum, sed exteriùs actu reddere quod suum est, & similiter iniustitiae actus est auferre alienum: temperantiae quoque actus est, non solum concupiscere moderatè cibum, sed etiam exterior sumptio moderata & similiter intemperantiae est exterior luxuria*. Ergo similiter non solum actus fidei interior, sed etiam exterior confessio erit elicited à fide, quamvis actus ille exterior sit ab alia potentia ab intellectu, in quo residet fides, quia ille non fit per aliam virtutem distinctam à fide.

Secundò probatur eadem Minor ratione: Quamvis habitus fidei sit in intellectu, ut tamen actus externae confessionis ipsius ab ea elicited procedat, sufficit quod ab habitu fidei diffundatur in potentiam externam aliquis modus, sive aliquod sui participium, quo mediante potentia externa illum actum producat; facta enim illa suppositione, potentia externa non solum elicited suum actum, sed etiam virtus fidei, non quidem per se immediatè, sed mediante virtute sua, impressa potentiae exteriori: sicut non sola aqua maris elicited suum motum fluxus & refluxus, sed etiam talis motus elicited procedit à cælo, mediante virtute quam communicat aquae ad talem motum: Atqui potest fides diffundere in potentiam externam hominis, eam habentis, aliquod sui participium; in hoc enim nulla est implicancia, ut constabit ex solutionibus objectionum: Ergo &c.

§. II.

Soluntur objectiones.

Objicies primò: Negare exteriùs fidem, non est actus elicited ab infidelitate: Ergo nec illam confiteri exteriùs, erit actus à fide elicited. Consequentia patet ex paritate rationis. Antecedens probatur: D. Petrus & Marcellinus negarunt exteriùs fidem: Sed talis negatio non fuit actus elicited ab infidelitate; alias enim fuissent infideles, quod tamen communiter negant Theologi: Ergo exteriùs negare fidem, non est actus elicited ab infidelitate.

Confirmatur: